

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра Фінансів, банківської справи та страхування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСОВЕ ПОСЕРЕДНИЦТВО

(вибіркова фахова навчальна дисципліна)

Розробник: Бражник Людмила, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, к.е.н., доцент

Полтава 2021 р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Фінансове посередництво
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	вибіркова фахова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач:</i> Бражник Людмила, к.е.н., доцент Контакти: 15 каб. (деканат факультету обліку та фінансів) e-mail: liudmyla.brazhnyk@pdaa.edu.ua тел. +380503051996, сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/brazhnyk-lyudmyla-vasylivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність <i>Освітня програма</i>	072 Фінанси, банківська справа та страхування <i>ОПП Фінанси, банківська справа та страхування</i>
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	«Фінанси», «Фінанси підприємств», «Страхування»

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: надання базових знань щодо суттєвих аспектів діяльності у сфері фінансового посередництва та фінансового інвестування, які дозволяють отримати високий рівень кваліфікації та практичних навичок для забезпечення майбутнім випускникам конкурентних переваг на ринку праці.

Основні завдання навчальної дисципліни: знання фінансового посередництва для економіки в цілому; функцій фінансового посередництва як окремої сфери економічної діяльності; завдань, які виконують фінансові посередники в процесі своєї діяльності; складу та структури середовища, у рамках якого здійснюють свою діяльність фінансові посередники (інвестиційного середовища), а також місця і ролі фінансових посередників на ринку фінансового інвестування; інституційно-правових засад функціонування фінансових посередників, у першу чергу таких груп фінансових посередників, як договірні ощадні інститути та інвестиційні посередники; особливостей формування ресурсної бази та напрямів інвестування залучених ресурсів фінансовими посередниками; теоретичних основ фінансового посередництва та портфельного інвестування у фінансовій сфері; змісту інвестиційного процесу та його основних етапів (зокрема таких етапів, як розробка інвестиційної політики, аналіз ринку цінних паперів, формування та перегляд інвестиційного портфеля, аналіз його ефективності); визначення фінансових результатів діяльності фінансових посередників і особливостей їх оподаткування.

Компетентності

Загальні:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові:

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального

регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування, застосовувати їх в діяльності виробничих структур, фінансово-кредитних установ, бюджетних організацій та органів місцевого самоврядування.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

СК12. Здатність володіти організаційними аспектами діяльності фінансових посередників в розрізі страхових послуг, банківських та інвестиційних операцій.

СК13. Здатність планувати економічні процеси в сфері грошових, фінансових і кредитних відносин обґрунтовувати альтернативи прийняття управлінських рішень за всіма видами фінансової діяльності та рівнями фінансової безпеки.

Програмні результати навчання:

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

Програма та структура навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Роль фінансового посередництва в розвитку економіки.

Тема 2. Місце фінансових посередників на ринку фінансових інвестицій.

Тема 3. Інституційно-правові основи діяльності фінансових посередників.

Тема 4. Організація інвестиційного менеджменту та вибір інвестиційної політики.

Тема 5. Аналіз цінних паперів як етап інвестиційного процесу.

Тема 6. Формування інвестиційного портфеля та його перегляд.

Тема 7. Оцінка ефективності управління інвестиційним портфелем і результати діяльності фінансових посередників.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	денна форма 072 ФБССбд_2020					заочна форма 072 ФБССбз_2020				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб.	с.р.		л	п	лаб.	с.р.
Тема 1. Роль фінансового посередництва в розвитку економіки.	20	4	4	-	12	18	2	-	-	16
Тема 2. Місце фінансових посередників на ринку фінансових інвестицій.	18	2	4	-	12	18	2	-	-	16
Тема 3. Інституційно-правові основи діяльності фінансових посередників.	18	2	4	-	12	18	2	-	-	16
Тема 4. Організація інвестиційного менеджменту та вибір інвестиційної політики.	16	2	4	-	10	18	-	2	-	16
Тема 5. Аналіз цінних паперів як етап інвестиційного процесу.	14	2	2	-	10	16	-	2	-	14
Тема 6. Формування інвестиційного портфеля та його перегляд.	16	2	2	-	12	16	-	-	-	16
Тема 7. Оцінка ефективності управління інвестиційним портфелем і результати діяльності	18	2	4	-	12	16	-	-	-	16

фінансових посередників.										
у т.ч. індивідуальні завдання (контрольна робота для заочної форми навчання)	-	-	-	-	-	30	-	-	-	30
Усього годин	120	16	24	-	80	120	6	4	-	110

Оцінювання результатів навчання

Поточний контроль здійснюється на практичних заняттях впродовж семестру у формі:

- опитування;
- виконання вправ на практичних заняттях;
- розв'язування тестів;
- контрольної роботи;
- виконання завдань самостійної роботи: реферат, глосарій.

Семестровий контроль - оцінювання рівня засвоєння здобувачем вищої освіти всього обсягу навчальної дисципліни, проводиться у формі заліку.

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним програмним результатом навчання (результатом навчання) навчальної дисципліни та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом.

Мінімальний пороговий рівень оцінки за програмним результатом (результатом навчання) навчання не може бути нижчим за 60 % від підсумку максимально можливої кількості балів.

Оцінювання навчальних досягнень за всіма видами контролю – поточний і підсумковий контроль успішності – здійснюється за бальною системою оцінювання знань.

Форми контролю результатів навчання **Денна форма навчання**

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти						Разом
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Розв'язування тестів	Контрольна робота	Виконання завдань самостійної роботи (реферат)	Виконання завдань самостійної роботи (глосарій)	
ПР02	17		5		2	1	25
ПР05		11		10	3	1	25
ПР07	10	10	2		1	2	25
ПР13	8			7	7	3	25
Разом	35	21	7	17	13	7	100

Заочна форма навчання

Програмні результати навчання	Форма оцінювання здобувачів вищої освіти					Разом
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи (глосарій)	Контрольна робота	
ПР02	16		7	1	1	25
ПР05		10		9	6	25
ПР07	10	10	3	1	1	25
ПР13	4	6		3	12	25
Разом	30	26	10	14	20	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти						Разом
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Розв'язування тестів	Контрольна робота	Виконання завдань самостійної роботи (реферат)	Виконання завдань самостійної роботи (госарій)	
Тема 1. Роль фінансового посередництва в розвитку економіки.	5	3	1			1	10
Тема 2. Місце фінансових посередників на ринку фінансових інвестицій.	5	3	1			1	10
Тема 3. Інституційно-правові основи діяльності фінансових посередників.	5	3	1			1	10
Тема 4. Організація інвестиційного менеджменту та вибір інвестиційної політики.	5	3	1			1	10
Тема 5. Аналіз цінних паперів як етап інвестиційного процесу.	5	3	1			1	10
Тема 6. Формування інвестиційного портфеля та його перегляд.	5	3	1			1	10
Тема 7. Оцінка ефективності управління інвестиційним портфелем і результати діяльності фінансових посередників.	5	3	1			1	10
Контрольна робота				17			17
Виконання завдань самостійної роботи (реферат)					13		13
Разом	35	21	7	17	13	7	100

Заочна форма навчання

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи (госарій)	Виконання індивідуальних завдань (контрольна робота)	
Тема 1. Роль фінансового посередництва в розвитку економіки.	10	-	-	2		12
Тема 2. Місце фінансових посередників на ринку фінансових інвестицій.	10	-	-	2		12
Тема 3. Інституційно-правові основи діяльності фінансових посередників.	10	-	-	2		12
Тема 4. Організація інвестиційного менеджменту та вибір інвестиційної політики.		13	5	2		20
Тема 5. Аналіз цінних паперів як етап інвестиційного процесу.	-	13	5	2		20
Тема 6. Формування інвестиційного портфеля та його перегляд.	-	-	-	2		2
Тема 7. Оцінка ефективності управління інвестиційним портфелем і результати діяльності фінансових посередників.	-	-	-	2		2
Виконання індивідуальних завдань (контрольна робота)					20	20
Разом	30	26	10	14	20	100

Трудовіткість:

Загальна кількість годин 120 год.

Кількість кредитів 4,0.

Форма семестрового контролю – залік

Політика навчальної дисципліни:

- після того як здобувач вищої освіти здійснив вибір стосовно факультетської дисципліни, вона стає обов'язковою для вивчення та включається до індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти;

- здобувач вищої освіти під час навчального процесу та вивчення дисципліни повинен дотримуватись академічної доброчесності стосовно виконання самостійної роботи. Дотримання академічної доброчесності передбачає: а) самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); б) посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; в) дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- у разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, що передбачені;

- здобувач вищої освіти повинен обов'язково бути присутнім на заняттях, а у випадку відсутності з будь-яких причин на занятті повинен ліквідувати заборгованість з лекційного та практичного матеріалу;

- здобувач вищої освіти повинен з'являтися на заняття за розкладом, вчасно (згідно графіку передбаченого в університеті) та завершувати його згідно даного графіку;

- під час занять здобувач вищої освіти не повинен користуватись мобільним телефоном, а його режим повинен бути «без звуку» (винятки становлять у випадку якщо даний пристрій потрібен для навчального процесу);

- якщо здобувач вищої освіти виконує своє завдання несвоєчасно без поважних на те причин (поважною причиною є хвороба – при наявності довідки), то викладач приймає його, але знижує бали за виконання цього завдання (відсоток зниження оцінки складає 20).

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Презентації.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Кобушко І. М. Фінансове посередництво :конспект лекцій. Суми : Вид-во СумДУ, 2010. 194 с.

2. Ковернінська Ю. В., Онишко С. В., Паєнко Т. В. Фінансове посередництво : навчальний посібник. Ірпінь : УДФСУ, 2020. 238 с.

3. Лаврик О. Л. Фінансове посередництво : дистанційний курс. Харків: ХНУ ім. Каразіна, 2012. 179 с.

4. Маслова С. О., Опалов О. А. Фінансовий ринок: навч. посіб. К.: «Каравела»; 2002. 304 с.

5. Смолянська О.Ю. Фінансовий ринок: навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 384 с.

6. Фінансове посередництво: навч.-наочн.посібник / За заг. ред. доц. Юрія Е.О. Чернівці: ЧНУ, 2018. 333 с.

Допоміжні

1. Аранчій В.І, Бойко Л.М., Черненко Л.В. Гроші та кредит. Навчальний посібник. Львів: Магнолія 2006, 2010. 300 с.

2. Базилевич В. Д., Шелудько В.М., Вірченко В.В. Фондовий ринок: підручник : у 2 кн.

- Кн. 1 ; за ред. В.Д. Базилевича; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ : Знання, 2015. 621 с.
3. Базилевич В. Д., Шелудько В.М., Вірченко В.В. Фондовий ринок: Підручник : у 2 кн. Кн. 2 ; за ред. В.Д. Базилевича; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ : Знання, 2016. 686 с.
4. Бражник Л. В. Державний борг України: процес формування та методи управління. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2018. Вип. 4. С. 64-68. URL: <https://instzak.com/index.php/journal/issue/view/49>.
5. Бражник Л. В. Зовнішній державний борг України: тенденції та взаємозв'язок з економічним розвитком. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2020. Вип. 1. С. 99-105. URL: <https://instzak.com/index.php/journal/article/view/1779/1661>.
6. Бражник Л. В., Дорошенко О. О. Боргова проблема та економічна безпека країни. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 26. С. 84-87. URL: <http://www.bses.in.ua/uk/26-2018>.
7. Бражник Л.В. Інвестиційні процеси в економіці України. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2020. Вип. 4. С. 140-146. URL: <https://instzak.com/index.php/journal/article/view/1839/1718>.
8. Бражник Л.В. Стан і тенденції інвестиційної діяльності аграрного сектора економіки в Україні. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2021. Вип. 5. С. 120-126. DOI: <https://doi.org/10.32886/10.32886/instzak.2021.05.13>.
9. Бражник Л.В., Дорошенко О.О. Діяльність інститутів спільного інвестування в Україні. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 42. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/42-2020>.
10. Гапонюк М.А., Буряченко А.С., Дегтярьова Н.В. Фінансовий ринок: підручник. Київ: КНЕУ, 2014. 419 с.
11. Еш С. М. Фінансовий ринок: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2011. 528 с.
12. Клименко В. В., Акімова Л. М., Докієнко Л. М. Фінансовий ринок: навч. посібник. Київ: ЦНЛ, 2015. 358 с.
13. Ринок фінансових послуг: навч. посіб. / Л. М. Алексеєнко, О. Р. Квасовський, О. О. Луцишин, П. М. Рендович, М. В. Стецько. Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2018. 273 с.
14. Фінансовий ринок: навч. посібник. / За заг. ред. Арутюнян С.С. Київ: ФОП Гуляєва В.М., 2018. 484 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Офіційний веб-сайт Бізнес-порталу. URL: <http://bin.com.ua/cgi-bin/votes-cookie.pl>
2. Офіційний веб-сайт видавництва «Фінанси та статистика». URL: <http://www.finstat.ru/finansy.htm>.
3. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: ukrstat.gov.ua.
4. Офіційний веб-сайт Європейського банку реконструкції та розвитку. URL: <http://www.ebrd.com/russian>.
5. Офіційний веб-сайт Української асоціації інвестиційного бізнесу. URL : <http://www.uaib.com.ua>.
6. Офіційний веб-сайт Національного банку України. URL : <https://bank.gov.ua>.